

Justitsministeren (Melleman): Ja, mig forekommer det altsaa, at naar det kan antages, at Bornholmerne virkelig ønske denne Arvelov ophævet, kan der fra Statens Standpunkt og for det øvrige Lands Vedkommende ikke være nogen Grund til at modsætte sig det. Jeg kan meget godt forstaa den Bemærkning, som den ærede næstforegaaende Taler (Frijs) fremkom med, at man maa være meget varsom med at røre ved Arvfølgelove; det bør man naturligvis i det Hele være med at røre ved de privatrettlige Regler, men de Arvfølgelove, som det fornemlig gjælder om at være varsom med at røre ved, ere saadanne, hvor man kan komme i Strid med vel erhvervede Rettigheder ved at gribe ind. Hvis Nogen f. Ex. vilde tænke paa at forandre den Arvfølge for Lehn eller Stamhujs, som en Gang er etableret, vilde man komme i Strid med erhvervede Rettigheder, og derfor vilde det være overmaade betænkeligt at gjøre det, men derom er der ikke Tale her. Den særlige bornholmske Arvegang kan slet ikke sammenlignes med saadanne erhvervede Rettigheder, der hvile paa et Erektionspatent eller Lignende; det er Lovens almindelige Regler, hvorved Ingen kan siges at erhverve nogen som helst Ret, og, saaledes som det ærede Medlem fra Bornholm bemærkede, staar det enhver Eier af en saadan Gaard frit for i levende Live at træffe saadanne Dispositioner, hvorved han kommer helt udenfor disse Bestemmelser, f. Ex. ved at sælge Gaarden og dele Njæbesummen mellem sine Børn eller Lignende. Derfor forekommer det mig ikke, at der kan være principielle Betænkeligheder ved at forandre disse Bestemmelser, fordi de ere Arvelove. Det er ikke saa længe siden — det var nemlig i 1845 — at man foretog en meget vidt gaadende Forandring i den bestaaende Arvelovgivning, som gif meget videre end denne og røre ved mange Forhold. Jeg skal altsaa gjerne erkjende, at man skal være varsom med at røre ved Privatinteresser, men det forekommer mig, at naar man efter mange Overveielser kommer til den Erkjendelse, at der er Anledning til at røre derved, er Arvelovgivningen ikke mere hellig end enhver anden Del af den privatrettlige Lovgivning. En anden Grund foruden den, jeg har anført, til at hæve disse

gamle Bestemmelser, er deres Forviklethed og Vanstielighed paa mange Punkter, der giver Anledning til en Mængde Tvivl. Den gamle Forordning er alt Andet end tydelig, saaledes at disse gamle Regler, foruden hvad der ellers kan indvindes imod dem, i Tidens Løb kan blive en frugtbar Kilde til Processer og Tvistigheder, hvad de iøvrigt ogsaa have været i Fortiden. Allerede af den Grund kan det være ønskeligt at blive dem kvit og komme paa en klarere Grund, hvad man vil naae ved at gjøre den danste Lovgivning ogsaa paa dette Punkt gjældende paa Bornholm. Det vil ikke være uudgaaet de Herrers Opmærksomhed, at for saa vidt man betragter det som ønskeligt og finder, at det skal beskyttes ved Lovgivningen, at bevare Bøndergaardene i Familierne, findes der tilstrækkelig Aldgang dertil ved Bestemmelserne i Lovforslagets § 3, der jo gaar ud paa at indføre paa Bornholm de særlige Bestemmelser i Lovgivningen angaaende Bøndernes Testationsret. Derved vil det komme til at staa enhver Bøndergaards Eier frit for, naar han vil det, at indrette det saaledes, at Gaarden tilfalder et af hans Børn eller Børnebørn eller endog et af hans Svigerbørn paa lempelige Vilkaar, og det formaal synes at kunne naas ad den Vej paa Bornholm, ligesaa vel som man har antaget, at det kan naas i det øvrige Land ved Anvendelse af disse Lovbestemmelser. Jeg skal derfor tillade mig at anbefale dette Lovforslag.

Breinholt: Naar der af et Par foregaaende Talere og nu af den ærede Justitsminister blev fremhævet, som den bedste Anbefaling for dette Lovforslag, at der paa selve Bornholm er et almindeligt Ønske om at faae et saadant Lovforslag gennemført, forekommer dette mig dog ikke at være aldeles tilstrækkeligt til, at man ikke nøiere skal undersøge denne Sag; thi det er jo dog nærliggende, at den nuværende Generation, der er kommen i Besiddelse af Eiendommene delvis, ja vel hovedsagelig paa Grund af det Vaand, der har været lagt paa tidligere Generationers Arveloven, kan have et ganske naturligt Ønske om ikke at have det samme Vaand paa sig overfor de efterfølgende Generationer; et saadant Ønske, er saa naturligt, thi Enhver vil jo gjerne have